

Svenska pensions- och försäkrings-sparare betalar stora belopp i avkastningsskatt

Enligt gällande regler är försäkrings-sparandet belagt med en avkastningsskatt. Det är mycket stora belopp som betalas till statskassan, för året 2000 betalades hela ca SEK 13Mdr i avkastningsskatt.

Avkastningsskatten på pensions-sparande i Sverige saknar motsvarighet inom EU-området, skatten infördes under 80-talet med den danska sk realränteskatten som förebild. I Danmark har denna skatt avskaffats sedan en tid då inflationen nedbringats ordentligt sedan 80-talet. I samband med att avkastningsskatten infördes belastades också försäkringsbolagen med den sk engångsskatten och ett antal miljarder tillfördes statskassan åren 1986 och 1987.

Försäkringsbolagen är skattesubjekt och skatten beräknas på värdet av bolagens tillgångar vid ingången av beskattningsåret. Avkastningsskatten relateras till den genomsnittliga statslåneräntan året före beskattningsåret.

Skattesatsen som sättes den schablonmässigt beräknade avkastningen är för pensionsförsäkring 15 % och för kapitalförsäkring 27 % (eller till hälften resp. nio tiondelar av skattesatsen för kapitalinkomst = 30 %).

Vid försäkrings-sparande i utländska försäkringsbolag är det individen som är skattesubjekt och som själv har att svara för att underlag för beräkning av skatt redovisas.

Undantag gäller för de premier som beta-

lades till utländskt försäkringsbolag före 97-01-01 då dessa premier utgjorde underlag för bedömning enligt regler för premieskatt.

Avkastningsskatten belastar försäkrings-sparandet helt utan hänsyn till det verkliga utfallet. Oavsett hög tillväxt eller sjunkande värden! skall skatten betalas beräknad schablonmässigt till statslåneräntan.

Speciellt för åren 2000 och 2001 när aktiekurserna pekade nedåt så har flera försäkrings-sparare uppmärksammat förhållandet att trots att värdet i försäkringen gått ned så har man betalat avkastningsskatt. I takt med en ökad integration inom EU med en fri tjänste- och kapitalmarknad så måste nog en översyn av reglerna för hur avkastningsskatten beräknas "EU-anpassas" om inte ytterligare underlag för skattebasen skall flytta ut ur Sverige.

För pensionsförsäkring så kan det betyda att man kanske tvingas avskaffa avkastningsskatten som kan jämföras med en förmögenhetsskatt som är unik för Sverige vad avser pensions-sparandet inom EU.

År	Snitt/statslåneränta	Besk.år/tax
1996	7.90 %	1997 / tax 98
1997	6.47 %	1998 / tax 99
1998	4.98 %	1999 / tax 00
1999	4.88 %	2000 / tax 01
2000	5.35 %	2001 / tax 02
2001	4.97 %	2002 / tax 03

Skattesats	
P-förs.	K-förs.
1.1850 %	2.1330 %
0.9705 %	1.7469 %
0.7470 %	1.3446 %
0.7320 %	1.3176 %
0.8025 %	1.4445 %
0.7455 %	1.3419 %

Portabel pensionsfond/Europapension

Att ordna en bra och trygg pension blir en allt viktigare fråga. I Sverige kan man *trygga* en pensionsutfästelse, med skattemässiga avdrag, från en arbetsgivare till en anställd enligt tre alternativ.

- ❖ Pensionsförsäkring (premie till försäkringsbolag)
- ❖ Pensionsstiftelse (avsättning till pensionsstiftelse)
- ❖ Konto avsatt till Pension (skuldföring av pensionsåtagande, kräver kreditförsäkring).

Ett alternativ till ovan kan vara en sk *direkt pensionsutfästelse* där arbetsgivaren och den anställde upprättar ett pensionsavtal där pensionsförmånerna stipuleras. Då det i detta fall är fråga om en *otryggad* pensionsutfästelse så är det för den anställde eller pensionsborgenären viktigt att en tillgång tillhör företaget som svarar mot värdet av pensionsutfästelsen *pantförskrives* till förmån för den anställde.

Om företaget som utfäst pensionsförmånerna skulle komma på obestånd (ackord eller konkurs) så har den anställde pantträtt i pantförskriften tillgång och pantträtt går normalt före andra fordringsägares rätt enligt svensk rätt vid en obeståndssituation.

Ofta så tecknas en kapitalförsäkring med den anställde som försäkrat liv av företaget och

pantförskrives till förmån för den anställde.

Försäkringsbrevet lämnas i pant till den anställde som säkerhet för pensionsutfästelsens fullgörande och försäkringsbolaget får vetskap eller denuntiation om pantsättningen. Företaget eller försäkringstagaren/ägaren kan inte göra några uttag ur försäkringen eller ändra några andra villkor för försäkringen utan att erhålla den anställdes/pensionsborgenärens godkännande.

Premien för en kapitalförsäkring är inte avdragsgill utan blir en tillkommande post i företagets deklaration (bolagsskatt - 28% tillkommer) och motsvarande gäller när försäkringen utbetalas till företaget för utbetalning av direkt-pension till den anställde så är dessa utbetalningar ej skattepliktiga och blir en avgående post i företagets deklaration. Utbetalad direkt-pension är avdragsgill på samma sätt som gäller för lön och de pensionsbelopp som utbetalas utgör underlag för särskild löneskatt (fn 24.26 %).

En fråga som det rätt oklarhet om är vad som gäller när anställningen upphör och den anställde önskar att direkt-pensionsutfästelsen skall övertagas av den nye arbetsgivaren tillsammans med pantförskriven kapitalförsäkring. Enligt en uppmärksamman regeringsrättsdom (nr 4355/1998) är det nu klargjort att företaget som överläter pensionsutfästelsen erhåller skattemäs-

siga avdrag för värdet i pantförskriften kapitalförsäkring.

Företaget skall dock erlagga särskild löneskatt för värdet av pensionsutfästelsen = kontantvärdet på pantförskriften kapitalförsäkring. Detta förhållande gäller även om den nya arbetsgivaren är ett utländskt skattesubjekt.

Allt fler svenskar arbetar runt om i Europa och har nu möjlighet att ordna en "portabel pensionsfond" som kan följa individen vid byte av land där man har sin anställning. Allt fler önskar få sina pensionsförmåner i valutan EUR istället för SEK och där kan med fördel en utländsk kapitalförsäkring användas som säkerhet för pensionsutfästelsen.

En fördel med en utländsk kapitalförsäkring är att denna inte blir föremål för den löpande avkastningsskatten på utländskt försäkrings-sparande vid byte till utländsk arbetsgivare om försäkring resp. pensionsåtagandet övertogs av denne. I en europeisk arbetsmarknad så torde allt fler efterfråga en pensionslösning där individen själv har kontroll över sin pensionsfond och beskattningen följer individen beroende på i vilket land pensionsrätten intjänas resp. i det land som pensionen utbetalas. I Sverige så beskattas som bekant pensionsmedel via den sk avkastningsskatten och också en förhållandevis hög beskattning vid uttag av pension så mycket torde tala för att beskriven pensionslösning torde efterfrågas av allt fler i framtiden.

Avkastningshistorik för några livförsäkringsfonder, maj-02

%-förändring i GBP

Allied Dunbar Assurance

	1 år	3 år*	5 år*
Managed	-4,4	2,4	35,1
Property	7,4	34,2	69,3
Fixed Interest Deposit	3,7	14,1	27,6
Gilt Edged Fund	3,7	9,9	44,2
Overseas Earnings	-6,0	-3,8	33,2
American Managed	-14,3	5,2	62,5
American Equity	-15,0	5,2	66,2
American Property	1,0	31,2	44,2
Far East	-4,3	0,0	11,0
European	-12,5	3,0	35,7
High Income	-0,3	5,2	46,3

*Reservation för ev felaktigheter, uppgifter ej bekräftade av Allied Dunbar vid tryckning.

• Uppgifter hämtade från försäkringsbolagets egen statistik

Allied Dunbar International

	1 år	3 år*	5 år*
Sterling Managed	-7,4	-4,7	26,4
Dollar Managed	-11,3	-7,0	40,9
Swedish Krona Man.	-8,6	14,4	56,7
Worldwide Bond	5,9	-0,9	14,8
Dollar Bond	5,7	14,8	37,0
Sterling Bond	2,8	7,1	40,9
Managed Currency	1,1	9,6	21,7
Worldwide Equity	-16,8	-24,1	-3,5
North Amer. Growth	-19,1	-5,9	82,6
Far East	-16,0	-26,4	-38,3
Capital Growth	-9,7	-8,2	25,2
Europe	-12,6	15,1	73,9
Emerging Asia	10,5	1,8	-25,4

*Reservation för ev felaktigheter, uppgifter ej bekräftade av Allied Dunbar vid tryckning.

Eagle Star International

	1 år	3 år	5 år
Secure Funds	3,7	14,2	28,5
Blue Chip Funds	-5,1	-2,1	24,8
Performance Funds	-9,6	-0,7	32,7
Adventurous Funds	-13,6	4,1	32,9

Scottish Widows

	1 år	3 år*	5 år*
Mixed	-2,5	-0,8	22,3
Equity	-2,3	-7,3	18,8
International	-10,4	-3,3	8,8
Property	7,9	34,6	69,3
Fixed Interest	4,9	9,6	31,3
Indexed Stock	5,5	6,1	37,7
Cash	2,6	10,2	22,3
Safety Plus	-6,1	-4,7	9,9
UK Equity Index	-8,9	-10,4	18,2
Consensus	-7,6	-4,1	-

*Reservation för ev felaktigheter, uppgifter ej bekräftade av Scottish Widow vid tryckning.

EU-tjänstemän får flytta pensionsrätt

De tjänstemän som arbetar inom EU:s organisation får nu flytta sina pensionsrättigheter från hemlandet till de pensionsregler som gäller för Europeiska Gemenskapens Pensionssystem.

Denna rättighet omfattar det allmänna pensionssystemet, tjänstepensioner och privata pensionsförsäkringar i de fall det är fråga om

näringsidkare. Lagreglerna träder i kraft i juli 2002.

Vid avgång ur tjänsten hos EU skall intjänad pensionsrätt inom EU tillsammans med överförd pensionsrätt också kunna återföras till hemlandet. Kanske dessa regler är "första steget" mot en friare pensionsmarknad, inte bara EU-tjänstemän utan även övriga får rätt att flytta sina pensionsmedel mellan länderna.

Avdragsgill förlust?

I ett nyligen publicerat utlåtande från skatterättsnämnden så menar en majoritet av nämndens ledamöter att vid en försäljning av en kapitalförsäkring kan reglerna för inkomst av kapital tillämpas.

Om en förlust uppstår, skillnaden mellan erlagd premie alternativt köp av redan tecknad i kraft gällande försäkring, så skulle förlusten vara avdragsgill resp. vinsten vara skattepliktig. Frågan har hänskjutits till Regeringsrätten att avgöra då skatterättsnämndens beslut överklagas.

Beslutet torde vara av stort intresse för de som tecknade så kallade "portföljförsäkringar" (portfoljo bonds) i slutet av 1999 eller i början av 2000 då börserna var högt värderade och där värdet på försäkringarna ofta reducerats med i vissa fall mer än 50 % i förhållande till den premie som erlades vid tecknandet.

Hedgefond

Allt fler fondsparare väljer så kallade hedgefonder. Flera alternativ finns att tillgå på den svenska marknaden. Hedgefonder är samlingsnamnet för fonder som har en mindre reglerad investeringspolicy än vad som gäller för traditionella ränte-, obligations- och aktiefonder.

Spektrat är stort vad avser olika risker såväl låg- som högriskfonder finns representerade bland hedgefonderna. De senaste årens turbulenta aktiemarknad har varit till hedgefondernas fördel vilket fondstatistik avseende avkastning med stor tydlighet redovisar.

Fondförvaltaren av en hedgefond har större frihet vad gäller val av investering och det är alltid avkastningen för fondspararen som skall vara ledstjärna, inget börsindex eller "maktpolitik"/ägaransvar skall störa valet av investering för en hedgefond.

Ny lag från 1/7 2002

En ny lag som förbjuder diskriminering av deltidanställda gäller från 1 juli. Olika kollektivavtal som gäller på arbetsmarknaden får ändras så de överensstämmer med lagen.

Tjänstepension enligt den så kallade ITP-planen gäller för tjänstemän som arbetar minst 8 timmar/vecka (tid. 16 tim/vecka) och för visstidsanställda gäller ITP-planen fullt ut efter 3 månaders anställning från det datum anställningen påbörjades. Liknande regler gäller för den så kallade Tjänstegruppiv/TGL-försäkringen.

Aktuella återbäringsräntor (efter skatt och kostnader) för svensk försäkring (traditionell) maj 2002

Bolag	K-förs	P-förs
Folksam I G:a ⁽¹⁾	-0,7	-0,1
Folksam I N:a ⁽²⁾	1,3	1,9
Folksam II G:a ⁽³⁾	-0,9	-0,3
Folksam II N:a ⁽⁴⁾	1,1	1,7
Nordea Liv	-	1,7
LF-Wasa	0,9	1,5
SalusAnsvar Liv	0,9	1,5
Skandia Liv	2,2	2,8
SPP Liv	1,1	1,8
Gamla Liv SEB I ⁽⁵⁾	1,5	2,1
Gamla Liv SEB II ⁽⁶⁾	1,1	1,7
Nya Liv SEB Trygg	0,9	1,6

⁽¹⁾ Förs tecknade t o m nov -95 premier bet före 25 sep 2001

⁽²⁾ Förs tecknade före nov -95 premier bet efter 25 sep 2001

⁽³⁾ Förs tecknade från nov -95 premier bet före 25 sep 2001

⁽⁴⁾ Förs tecknade från nov -95 premier bet efter 25 sep 2001

⁽⁵⁾ Förs tecknade t o m 31/12-96

⁽⁶⁾ Förs tecknade fr o m 1/1-97

R.P.A Försäkringsmäklari AB på INTERNET

adress: <http://www.rpa-broker.com>
e-mail: orebro@rpa-broker.com
stockholm@rpa-broker.com

VIKTIGT!

Ändra inte en i kraft gällande utländsk kapitalförsäkring tecknad före 1/7 1995 (förmögenhetsskatt) resp före 1/1 1997 (avkastningsskatt).

Kontakta alltid RPA först